

Ugotovitve in predlogi 2. fokusne razprave županov na temo

Pomen izobraževanja odraslih v moji občini, ACS, 12. maj 2016

V razpravi so sodelovali

ga. MOJCA ČEMAS STJEPANOVIČ, županja in ga. Slavice Novak Janžekovič, vodja Oddelka za splošne in pravne zadeve, občina Črnomelj; g. IVAN MARKOJA, župan občine Odranci in ga. Marinka Saksida, načelnice Oddelka za družbene dejavnosti v MO Nova Gorica, v imenu župana g. Mateja Arčona.

V obdobju november 2014 junij 2015 je Andragoško društvo Slovenije, v sodelovanju z Andragoškim Centrom Slovenije, izpeljalo 6 fokusnih razprav na temo Pomen izobraževanja odraslih v moji občini. Projekt je financiralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Namen razprav je bil dobiti mnenja županov o tem, kakšen pomen pripisujejo izobraževanju odraslih v svojem okolju, kolikšno podporo namenjajo ali bi želeli nameniti za razvoj področja, predloge za izboljšanje položaja področja ter primere dobrih in slabih praks. Položaj in razvojne možnosti izobraževanja odraslih v lokalnem okolju sta, zaradi zakonske ureditve, v veliki meri odvisna prav pripravljenosti županov, da na različne načine, tudi finančno, podpirajo raznolike možnosti učenja odraslih kot pomembne vzvod razvoja kakovosti življenja ljudi v lokalnem okolju.

Občine so v zelo različnih položajih, kar ponazarjamo z njihovo uvrstitvijo po izbranih kazalcih

Preglednica: Doseženo mesto sodelujočih občin med 212 občinami, leto 2016/17

Občina	Osnova za dohodnino	Število prebivalcev	Delež prebivalcev 65+	Delež prebivalcev z višjo šolo ali več	Delež brezposelnih med mladimi	Povprečna neto plača
Črnomelj	126	37	95	118	5	143
Odranci	195	191	125	193	36	208
Nova Gorica	31	9	36	24	126	15

Vir: Ministrstvo za finance, 2016, preračuni Peter Beltram, ACS

Različni položaji občin lahko vplivajo na izobraževalne potrebe in tudi na podporo, ki jo župani namenjajo izobraževanju odraslih. Vendar je razprava pokazala, da ima zmanjševanje sredstev za izvajanje zakonskih obveznosti občin (med te pa izobraževanje ne sodi z izjemo osnovnošolskega izobraževanja odraslih), tudi različne posledice na položaj izobraževanja odraslih - v nekaterih občinah lahko ohranjanju ali celo povečujejo

finančno podporo, v drugih pa to ni mogoče. Se pa praviloma vsi župani trudijo, da bi tudi v kriznem obdobju ohranili obseg dejavnosti izobraževanja odraslih.

Več o projektu Pomen izobraževanja v moji občini na

<http://www.andragoskodrustvo.si/pomen-izobrazevanja-odraslih-v-moji-obcini/>.

Razprava je potekala v fokusni skupini. Prisotni so odgovarjali na 7 vnaprej poslanih vprašanj¹, ki so razvrščena v tri skupine. Namen razprave je bil pridobiti osebna mnenja županov o temah, ki so bile predmet razprave, predloge, kako naprej ter primere dobrih in slabih praks.

Prva skupina vprašanj

1. Povzetek mnenj o pomenu in poslanstvu izobraževanja odraslih za razvijanje socialnega in kulturnega kapitala, za povečevanje zaposljivosti in za zviševanje izobrazbene ravni²

Župani se zavedajo, da so vsa tri področja pomembna, tako za »zdravnike kot za nekvalificirane« in v okviru možnosti občine vlagajo v tista področja izobraževanja odraslih, kjer obstajajo izobraževalne potrebe na eni strani, in pripravljenosti ljudi za vključevanje v izobraževanje na drugi. Velike ali manjše omejitve v občinah pri podpori in razvoju vseh področij izobraževanja odraslih so finančne in socialne narave.

V Pomurju predstavljajo veliko omejitev socialni vidiki. Vprašanje splošne izobraženosti je specifičen problem in to zato, ker mladi iz Odrancev, ki končajo poklicne šole niso motivirani za nadaljnje izobraževanje. Zanje se izobraževanje dejansko konča po opravljenem šolanju. Občina pa finančno podpira vse, ki nadaljujejo šolanje na terciarni ravni, čeprav pridobijo izobrazbo, ki »ni uporabna« za zaposlitev v domačem okolju (glej primer slabe prakse 1)

1. Primer dobre prakse. Občina Odranci že 18 let podpira visokošolsko izobraževanje, vsakega, ki gre študirat na višjo ali pa visoko šolo, še dodatno stipendira oz. nagraduje za opravljeni izpit in za diplomo. Trenutno ima 130 študentov. Višina nagrade ni odvisna od socialnega statusa, saj bi to zahtevalo dodatna administrativna

1

Vprašanja se nahajajo na 14. strani Poročila Izobraževanje odraslih v moji občini

2

- izobraževanja odraslih za razvijanje socialnega in kulturnega kapitala je primarno namenjeno posamezniku, razvoju vrednot, opolnomočenju ljudi za preseganje osebnih interesov za skupno dobro, solidarnosti, sprejemanju različnosti, aktivnemu državljanstvu; vse to so dimenzije, katerih učinki se ne morejo meriti z večjo plačo ali dobičkom podjetja, ampak z zadovoljstvom in srečo posameznika in večjo kakovostjo življenja v lokalnem okolju (solidarnost, povezanost, skupno dobro pred osebnimi koristmi,..)
- izobraževanje, za večjo zaposljivost in potrebe trga dela zajema materialne dimenzije učenja - učinkovitost, merljivost, prilagodljivost posameznika, skupin, institucij delovnemu procesu in večjo dobičkonosnost, merjeno z dobičkom in višino plače
- izobraževanje za zviševanje izobrazbene ravni načelno pokriva oboje, vendar je zaradi političnih zahtev in zahtev delodajalcev po večji učinkovitosti tega izobraževanja, razvijanje socialnega in kulturnega kapitala potisnjeno na obrobje.

opravila, ampak od stroškov, ki jih imajo študentje s prevozom in bivanjem. Največ dobijo tisti, ki študirajo v Kopru – trikratni znesek, v Ljubljani dvakratni znesek v primerjavi s tistimi, ki študirajo v Mariboru. Za diplomu dobijo 10 kratni znesek izpita in so zelo motivirani, da uspešno končajo študij. Občina s tem dosega visok odstotek mladih, ki nadaljujejo izobraževanje na terciarni ravni, saj starši, zaradi slabega ekonomskega položaja, ne bi mogli financirati študija svojih otrok. Niti polovica študentov se kasneje ne vrne v občino, da bi prispevala k dvigu kakovosti življenja v domačem okolju, ker zanje preprosto ni delovnih mest. To je prispevek občine k zviševanju izobraženosti, k bogatitvi socialnega in kulturnega kapitala posameznikov in širše (ne le lokalne) skupnosti.

Problem predstavlja dostop do visokošolskega izobraževanja. V Odrancih se razvija industrija, regija pa nima izobraževalnih zmogljivosti tehničnih smeri na višjih ravneh. Znanje, ki ga dajejo poklicne šole ali pa program 2+3, zadostuje za opravljanje manj zahtevnih del, ki so v interesu tujih delodajalcev, ne pa za razvojni preboj in ustvarjanje novih, zahtevnejših delovnih mest.

Občina Odranci vseskozi podpira tudi splošno neformalno izobraževanje, vendar interesa zanj ni, izjema je računalniško izobraževanje starejših, tudi kmetov, in nemščina, slednja zato, ker je večina novih delovnih mest iz nemško govorečega območja.

V MO Nova Gorica finančno podpirajo kot (so) ustanovitelji zelo razvejano omrežje izobraževalnih organizacij na vseh ravneh, za mladino in odrasle. Izobraževalna ponudba je raznolika na vseh treh področjih, še zlasti na visokošolskem izobraževanju. Priprava Strategije razvoja visokega šolstva v mestni občini NG, kaže na to, da je to področje obravnavano prednostno.

V Črnomlju predstavljajo velike omejitve sredstva – tako občinska kot tista, ki jih izobraževalci pridobijo na javnih razpisih. Občina namenja posebno skrb izobraževanju ranljivih skupin, zlasti romski populaciji, pri tem pa predstavlja nesistemska finančna in zakonsko slabo urejena kadrovska podpora veliko oviro za kakovost in učinkovitost izobraževalnih dejavnosti, namenjenih ranljivim skupinam

2. Primer slabe prakse. Posebnosti dela z Romi zahtevajo dolgoročno in stabilno delovanje. Nič ne pomaga, če v občini izvajajo uspešne programe 4 ali 8 let, potem pa jih morajo prekiniti, ker na nacionalni ravni ni javnih razpisov. Prav tako ni dobro, da sodelavci, ki jih Romi sprejmejo in so uspešni v javnih delih, po enem letu zaradi zakonske ureditve ne smejo več delati preko javnih del. Romi težko sprejmejo nekoga za svojega, ampak ko ga sprejmejo, je treba to negovati naprej (Črnomelj).

2. Povzetek mnenj o vlogi/odgovornosti občine, delodajalcev in države za razvoj izobraževanja odraslih za vse tri vsebinske dimenzije izobraževanja odraslih: razvijanje socialnega in kulturnega kapitala, zaposljivost, zviševanje izobrazbene ravni

Vsa tri področja se med seboj prepletajo, prednost (Črnomelj) ali večji poudarek (Nova Gorica) dajejo župani razvijanju socialnega in kulturnega kapitala, nato zviševanju izobrazbene ravni: v tem pridobitev osnovnošolske izobrazbe za ranljive skupine v Črnomlju (glej primer slabe prakse 3), in visokošolsko izobraževanje v Novi Gorici in Odrancih.

3. Primer slabe prakse. Spodbujanje ranljivih skupin za vključevanje v izobraževanje: Romi so dobili plačano, samo za prisotnost v izobraževalnem programu. To je neodgovorno iz dveh vidikov – z vidika enakosti, enako bi morale veljati tudi za vse druge ranljive in z vidika namena spodbude. Denarno nagrado bi lahko dali kvečjemu za uspešno opravljen izpit ali dokončanje programa, nikakor pa ne za prisotnost pri uri (Črnomelj).

Pri razvijanju socialnega in kulturnega kapitala in zviševanju izobrazbene ravni gre dejansko za kombinacijo odgovornosti, prevzemati jo morajo tudi posamezniki. Brezposelni z visokošolsko izobrazbo imajo več možnosti, da se zaposlijo, najprej na nezahtevnih delovnih mestih, vendar lahko hitro napredujejo na zahtevnejša. Država pa je predvsem odgovorna za enakomerno pokritost in dostopnost do izobraževanja tudi na terciarni ravni.

Župani so mnenja, da za neformalno izobraževanje za večjo zaposljivost občine ne morejo kaj veliko storiti, saj je to v pristojnosti drugih (podjetja, zavodi za zaposlovanje) in občine ne morejo intervenirati, tudi če gre za slabe odločitve (glej primer slabe prakse 4).

4. Primer slabe prakse. Ko je šla Mura v stečaj, je 5500 žensk ostalo brez službe. Njihovo izobraževanje je bilo takšno, da je območje naenkrat dobilo 500-700 frizerk, pa 200 računovodkinj, ki so si odprle s.p., ampak brez kvalitete. V tem delu občina nima možnosti, da bi kaj naredila (Odranci).

Predlog 1

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve mora premisliti o dosedanjem sistemu zagotavljanja izobraževanja, usposabljanja in prekvalifikacij delavcev, katerih zaposlitev je ogrožena. Dosedanji način množičnih prekvalifikacij ne zagotavlja kakovostne (samo) zaposlitve, poleg tega pa negativno vpliva na samopodobo in zaupanje ljudi ter njihovo pripravljenost za iskanje vedno novih priložnosti za reševanje stisk. Vendar župani poskušajo vplivati tudi na razvoj izobraževanja za boljše zaposlitvene možnosti tako, da vzpostavljajo sodelovanje med zbornicami, delodajalci, šolami, zavodom za zaposlovanje in tudi s posamezniki (glej primer dobre prakse št 5).

5. Primer dobre prakse. Dobro sodelovanje srednje šole, Zavoda za zaposlovanje in podjetja Akrapovič pri prekvalifikacijah brezposelnih iz Danfossa in Sekopa za varilce (Črnomelj).

Vsi razpravljavci tudi menijo, da imajo delodajalci več možnosti za spodbujanje zaposlenih za izobraževanje za zviševanje izobrazbene ravni kot država. Formalno je za zviševanje izobrazbene ravni odgovorna država, še predvsem z vidika zagotavljanja dostopnosti in pravičnosti (glej primer slabe prakse št. 6).

6. Primer slabe prakse. V Prekmurju nimajo izobraževalne infrastrukture na terciarni ravni, glede na razvojne usmeritve bi potrebovali možnosti študija na tehničnih smereh, ali pa vsaj večjo vlogo regionalnega središča Murske Sobotne pri zagotavljanju krajevnega dostopa do visokošolskih študijev tehničnih smeri (Odranci).

Predlog 2

Nacionalna izobraževalna politika naj zagotovi enakomeren dostop do visokošolskih študijskih centrov, predvsem na območjih, ki so razvila industrijske cone in potrebujejo kritično maso tehnično visoko izobraženih in usposobljenih za razvojni preboj in ustvarjanje zahtevnejših delovnih mest. V Prekmurje potrebujejo možnosti študija na tehničnih smereh ali pa vsaj večjo vlogo regionalnega središča Murska Sobota.

Predlog 3

Za delo z ranljivimi skupinami (Romi, manj izobraženi, mladi, ki zgodaj opustijo šolanje) morata obe resorni ministrstvi, za izobraževanje in za delo, zagotoviti stabilnost financiranja in kadrovske stabilnost, kar zahteva tudi spremembo ne le šolske zakonodaje ampak tudi zakonskega urejanja javnih del. Dosedanji način (sredstva in kadri za eno ali dve leti) je povsem neprimeren.

Predlog 4

Predlagamo tudi, da se dopolni dosedanji način poročanja o izobraževalnih dejavnostih za ranljive skupine s kvalitativnimi kazalniki, sedaj je pomembno le število vključitev.

Predlog 5

Predlagamo, da obe ministrstvi odpravita nepravilno (nagrado dobijo samo Romi) in neprimerno nagrajevanje udeležbe ranljivih skupin v izobraževanju (nagrado dobijo za udeležbo v programu, ne pa za uspešno dokončanje programa).

3. Pregled ciljev, ki so jih, ali bi jih župani želeli uresničevati v kratkoročnem in dolgoročnem obdobju

Kratkoročni cilj v vseh treh občinah je ohraniti obseg dejavnosti izobraževanja odraslih, vendar je ta cilj ogrožen v Črnomlju, zaradi velikega zmanjšanja sredstev za občinski proračun. Če se bo krčenje občinskega proračuna nadaljevalo (glej tudi primer slabe prakse št 2), bodo zakonske obveznosti, zlasti na socialnem področju, onemogočile vlaganje v področja, ki so za razvoj okolja pomembna, pa niso zakonska obveza občine. Zakonske obveze občin, ki jih določa država, bi lahko občine veliko učinkoviteje določale in uresničevale same, ker zelo dobro poznajo lokalne razmere (glej primer slabe prakse št 7).

7. Primer slabe prakse. Zakonsko predpisane pravice: nekatere od teh pravic so nerazumne/nepotrebne, kot npr. avtobusni prevoz šoloobveznih otrok (da je treba vsakega otroka »pripeljati do vrat«, tako delamo iz otrok invalide); nekatere pravice pa so takšne narave, da bi jih lahko veliko bolj učinkovito določale in uresničevale občine same (pravice ranljivih ciljnih skupin) in tudi preprečile zlorabe. Za večje lokalne pristojnosti na teh področjih in za uveljavljanje lokalnih specifik se trudijo župani vse od ustanovitve občin. Zdaj občinam ne ostaja skoraj nič manevrskega prostora za dejavnosti, ki jih prepoznajo kot pomembne – kar IO vsekakor je – pa nimajo zakonske podlage (Črnomelj, Odranci, Nova Gorica).

Predlog 6

Nekatere pravice državljanov do storitev na socialnem področju bi lahko bolj učinkovito določale in uresničevale občine same, pravice na drugih področjih, tudi na področju izobraževanja mladine, pa so nerazumno visoko postavljene. Zato predlagamo ustreznim resorjem, da prisluhnejo že večkrat izraženim predlogom županov o večji pristojnosti občin pri določanju in uresničevanju socialnih pravic, in da preučijo tudi smiselnost visoko postavljenih pravic na področju izobraževanja.

Dolgoročni cilji³:

- zagotoviti prostore za ZIK Črnomelj,
- ustanovitev Centra vseživljenjskega učenja za Belo Krajino in ob tem oblikovanje medobčinskega telesa za izobraževanje odraslih (Črnomelj)
- letni program izobraževanja odraslih za območje Bele Krajine (če bodo izpolnjeni pogoji systemskega financiranja s strani države, Črnomelj)

³ Ob tem je bil izražen pomislek, da IO ni mogoče načrtovati dolgoročno, če se bodo trendi zmanjševanja sredstev za občine zniževali, ali pa bo država nalagala občinam dodatne obremenitve, tudi takšne, ki za manjše občine sploh niso potrebne (Odranci).

- vsem ljudem omogočili primerne zaposlitve, saj to spodbudi tudi pripravljenost ljudi za izobraževanje, ne le za opravljanje dela (Odranci), ampak tudi za drugo splošno neformalno izobraževanje (Odranci, Črnomelj, Lendava)
- promocija izobraževanja in zagotavljanje krajevne dostopnosti, zlasti med ranljivimi skupinami (Črnomelj, Odranci)
- podpirati zviševanje izobrazbene ravni, da bi oblikovali močnejše jedro izobražencev, ki bi lahko razvijali bolj kakovostna delovna mesta v okoljih, kjer tuji lastniki odpirajo predvsem nezahtevna delovna mesta (Odranci)
- vzpostaviti sistem financiranja ljudskih univerz, ne več samo preko projektov in tržnih virov (Nova Gorica, Črnomelj)
- usmerjanje sredstev za tisto IO, ki bo prispevalo k razvoju občine (NG).

4. Ocene o tem, katere organizacije v lokalnem okolju so, ali bi lahko v največji meri prispevale k uresničevanju ciljev izobraževanja odraslih: ljudske univerze, šole (javne, zasebne), razvojne agencije (javne, zasebne), nevladne organizacije, drugo, kaj)

V vseh treh občinah imajo ključno vlogo ljudske univerze, ki pokrivajo potrebe vseh občin ustanoviteljic. Zelo pomembno vlogo opravljajo tudi nevladne organizacije in mladinski centri (kot društvo ali javni zavod). Posebnost v Črnomlju pa je uspešno delo župnika z Romi (glej primer dobre prakse št. 8).

5. Primer dobre prakse. V Črnomlju je specialist za delo z Romi župnik. Zanje organizira tudi izobraževanje in sodeluje pri tem z drugimi ustanovami. Romi mu zaupajo, kljub temu, da je do njihovega ravnanja tudi kritičen.

Druga skupina vprašanj

5. Pripravljenost županov za sprejetje letnega programa izobraževanja odraslih

Zakon o izobraževanju odraslih določa, da občine lahko sprejmejo letni program izobraževanja odrasli (v nadaljevanju LPIO⁴). V tej skupini so župani odgovarjali na vprašanje, ali bi bili pripravljeni sprejeti občinski LPIO, ali LPIO v sodelovanju z drugimi občinami.

V Odrancih lahko občina zagotavlja občanom priložnosti za izobraževanje brez LPIO. Bistveno bolj bi potrebovali načrte in ukrepe za rešitev svojega ključnega demografskega problema: v70. letih je večina moških odšla na delo

⁴ Nekaj občin je v evalvacijski študiji IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V LOKALNI SKUPNOSTI, ACS, november, 2011 poročalo, da sprejemajo LPIO, vendar jih na spletni strani nismo našli.

v tujino, kjer so razmeroma dobro služili in si doma postavili velike hiše. Otroci so zrastle brez očetov, živeli so v izobilju, niso se šolali, niti razvili delovnih navad. Zdaj živijo kot alkoholiki s svojimi ostarelimi mamami, z vdovami, od njihovih pokojnin. Ko bodo presahnile pokojnine, bo 160 ljudi ostalo brez vsakih dohodkov. V naslednjih 20 letih v 150 hišah ne bo več življenja, umrle bodo. Ni realno pričakovati, da bi bili pripravljeni potomci očetov na delu v Nemčiji, reševati svoj položaj z izobraževanjem.

V Novi Gorici načrtujejo sprejetje medobčinskega LPIO, bi pa želeli dobiti tudi primere dobre prakse.

6. Primer dobre prakse. V MO Nova Gorica so že sprejeli odločitev o oblikovanju medobčinskega letnega programa IO za vseh 6 občin, soustanoviteljic LU NG. Dogovorili so se, da bi šlo enako besedilo LPIO na vse občinske svete. Proces oblikovanja še vedno poteka.

V Črnomlju pa glede na trenutne okoliščine sprejetja občinskega ali medobčinskega LPIO ne načrtujejo, ohranili bodo prakso sprejemanja programa ZIK Črnomelj, s katerim pokrivajo izobraževalne potrebe v Beli Krajini. Če se bodo okoliščine spremenile (sistemsko financiranje LU, urejeno soustanoviteljstvo ZIK Črnomelj), potem bi lahko načrtovali tudi sprejem medobčinskega LPIO.

6. Mnenja o novi organiziranosti na področju izobraževanja odraslih

Župani so odgovarjali na vprašanje, kaj bi podprli - medobčinski (regionalni, subregionalni) svet razvoj IO, lokalni odbor za IO ali posvetovalno telo župana za razvoj IO.

Področje IO naj ne bi zapirali v občinske meje, zato bi podprli medobčinski odbor za IO (Nova Gorica, Črnomelj ob ustanovitvi Centra vseživljenjskega učenja za Belo Krajino).

Kratkoročno pa je najbolj realno posvetovalno telo župana (Nova Gorica, Črnomelj), sestavljeno iz strokovnjakov in politikov. Za podporo delu posvetovalnega telesa so odgovorni zaposleni v občinski upravi.

V Odrancih je bolj pomembno organizirati akcije, s katerimi bi nagovarjali ljudi, ki sploh niso motivirani in v njih prebuditi željo po izobraževanju. Tega z nobenim odborom ali telesom ni mogoče storiti.

Predlog 7

Kot kratkoročno rešitev predlagamo, da župani imenujejo posvetovalno telo za izobraževanje odraslih, sestavljeno iz strokovnjakov in politikov. Administrativno in strokovno delo za posvetovalno telo naj prevzamejo zaposleni v občinski upravi, od njihove pripravljenosti za dodatno delo bo odvisna tudi učinkovitost in kakovost dela posvetovalnega telesa.

Predlog 8

V občinah, kjer je motiviranost prebivalstva zaradi socialnih razmer zelo nizka, ustanavljanje odborov ni smiselno. Bolj pomembno je usmeriti vire v organizacijo akcij za spodbujanje občanov v izobraževanje.

7. Mnenje o tem, ali bi potrebovali strokovno pomoč pri spodbujanju razvoja IO, pri pripravi občinskega ali medobčinskega LPIO in pri delovanju lokalnega ali regionalnega odbora za IO.

V občinah, ki imajo močne LU, ali celo raziskovalne in visokošolske izobraževalne ustanove, so le te strokovna podpora za razvoj IO in tudi za pripravo letnega programa IO, saj LU sodelujejo tudi z nacionalnimi razvojnimi ustanovami (Center za poklicno izobraževanje, Andragoški center).

Vedno je dobrodošla vsaka zunanja strokovna pomoč, odvisno od tega, kaj bo občina razvijala na področju IO, nobena občina ni samozadostna glede znanja, strokovno povezovanje je nujno.

O pomenu tovrstnih razprav

G. Ivan Markoja, župan občine Odranci: vsako razpravo, tudi današnjo, ocenjujem s stališča ljudi, ki so brezposelni. Ali jim bo prinesla koristi, službo, sredstva za preživljanje? Ne verjamem.

Ga Mojca Čemas Stjepanovič, županja občine Črnomelj: vsaka tovrstna razprava je dobrodošla, če uspe uresničiti vsaj nekaj predlogov in pobud povabljenih.

Ga Marinka Saksida, občine Nova Gorica- v naši občini je ustaljen način dela ta, da si pred vsako novo odločitvijo, pridobimo čim več primerov kakovostnih zgledov rešitev v drugih občinah. In takšne razprave so dobra priložnost za izmenjavo dobrih pa tudi slabih praks.

Gradivo pripravila Olga Drofenik v sodelovanju z Ido Srebotnik in Špelo Močilnikar